

\*

Benkő András már a *Székely Útkereső* első számának (1990. április) megjelenése után vállalta a lap külső munkatársi szerepét. A kolozsvári zenetörténész 1990. május végén sok más erdélyi tudóssal egyetemben, meghívottként vett részt az Orbán Balázs Közművelődési Egyesület székelyudvarhelyi rendezvényén. Amint már említettem, a 2007-ben megjelent *Székely Útkereső — szellemi műhely a XX. század végén Erdélyben* (Főszerkesztői vallomás a folyóirat megszületéséről és életéről. Székely Útkereső Kiadványok — Erdélyi Gondolat Könyvkiadó, Székelyudvarhely, 2007) című kötet *A munkatársakról* című fejezetében, az említett rendezvény után — a folyóirat első számának tiszteletpéldányait átadva néhány rangos résztvevőnek —, egyszerre három közismert tudóst nyert meg tiszteletbeli munkatársnak a *Székely Útkereső*: Egyed Ákos történészt, Nagy Olga néprajzkutatót és Benkő András zenetörténészt.

Benkő András már a folyóirat első évfolyamának 4–5. számában jelentkezett *A múltra emlékezünk, miközben a mára gondolunk* című, Szász Károlyra, a marosvásárhelyi zongoraművészt és zenepedagógust bemutató tanulmányával. Ekkortól Benkő András öt évfolyamon keresztül közölte



hiánypótló és érdekesítő zenetudományi írásait a folyóirat hasábjain: Liszt Ferencre és Verdire emlékezik, de megszólal a székelyudvarhelyi Szabó András tanár, göröglatin fordító, a Benkő József *Transsilvania specialis*. Erdély földje és népe című munka tolmácsolója születésének évfordulóján, beindítja lapunkban a *Zenetörténetünk* című sorozatot, amelyben őstörténeti, középkori és egyházi zenénk, kóruskultúránk, világi zenénk és az erdélyi fejedelmi udvar gazdag zenei életéről hézagpótlóan értékezik. S még hadd soroljam ide a *Székely Útkereső* első antológiájában (*Székely Útkereső Antológia*. Összeállította Beke Sándor, az előszót írta Kozma Mária. Erdélyi Gondolat Könyvkiadó, Székelyudvarhely, 1994) a Metz Albert zeneszerző, kamaramuzsikus és karmester, a budapesti Operaház zenekarának tagja, a marosvásárhelyi Zenekonzervatórium igazgatója emlékét felidéző írást is.

Benkő András (Fejérd, 1923. január 21. — Kolozsvár, 2001. április 3.) zenetörténész, egyetemi tanár, a zenetudományok doktora volt. A nagy múltú Bethlen Gábor Kollégiumban kezdi középiskolai tanulmányait, majd a kolozsvári tanítóképzőben folytatja. 1946–1948 között a Magyar Zene- és Színművészeti Főiskola, 1948–1950 között a Magyar Művészeti Intézet hallgatója. Zenetanári diplomáját 1951-ben szerezte a Gh. Dima Zenekonzervatóriumban. Pályája során több egyetemen tanít egyházi éneket, módszertant, himnológiát és egyházzene-történetet.

1948–1949-ben a Bartók Béla Dalszövetség titkára, megalapítója és első elnöke a Romániai Magyar Zenetársaságnak, tagja a Romániai Zeneszerzők és Zenetudósok Szövetségének, az Erdélyi Múzeum Egyesületnek, a Bolyai Társaságnak, a Romániai Magyar Dalszövetségnek stb.

Gazdag szakírói tevékenységet tud maga mögött. Hangverseny-beszámolóit, zenekritikai és ismeretterjesztő írasa-



it a magyar és román sajtó közli, zenetudományi írásai pedig értékes tanulmánykötetekben látnak napvilágot (*Zenetudományi Írások, Zenetudományi Tanulmányok, Bartók Dolgozatok, Utunk Kodályhoz* stb.). Értékes szerkesztői munkásságának gyümölcse az 1977-ben, 1980-ban, 1983-ban és 1986-ban Bukarestben megjelent *Zenetudományi Írások*. Szócikkírója az Angliában megjelent Grove-lexikonnak, a *Romániai Magyar Irodalmi Lexikon I–IV.* köteteinek és a Magyar Zenetudományi Intézet által kiadott *Magyarország zenei története* című sorozatnak.

Tudományos munkássága során feldolgozza Apáczai Csere János, Bolyai János, Seprődi János zenetudományi hagyatékát, összeállítja Seprődi János, Lakatos István, Zoltán Aladár, Márkos Albert könyvészetét, közzéteszi Bethlen Gábor, Bartók Béla, Kodály Zoltán leveleit. Lakatos Istvánnal és Almási Istvánnal együtt társszerzője a *Seprődi János válogatott zenei írásai és népzenei gyűjtése* (1974) című könyvnek.

Kiemelkedő értékű kötetei: *Bartók Béla romániai hangversenyei* (1970), *A Bolyaiak zeneelmélete* (1975), *Az egyházi ének története* (1994), *Zenei Kislexikon* (1986), *Zoltán Aladár monográfia* (1996), *Mondjatok dicséretet* (2000).

Benkő András az az ember volt, aki egész életében kihagyás nélkül dolgozott. Hagyatéka rendkívül értékes. Életében számtalan hazai és határon túli elismerésben részesült. Életrajzának és munkásságának három oldalt kitevő szócikket szentel Viorel Cosma *Muzicieni din România* című monumentális lexikonának I. kötete (Bukarest, 1989). Hogy az utókor mennyire lesz hálás emlékéhez, azt nem tudjuk. Az 1994-ben megjelent *Székely Útkereső Antológiában* Benkő András idéz dr. Antalffy Endrének, a hajdani tanár-kollégának az 1925-ös marosvásárhelyi Metz Albert-emlékünnepeken elhangzott beszédéből: „Zenész, ha

meghal, halála a másénál halálabb halál, mert lelkét várja élete legfőbb princípiumának tagadása, a hang nirvánája: a csend. A zene csak nekünk, élőknek muzsikál. (...) De van egy hangszer, amelynek halk zengése áttör a halál csendjén is. Ez a hangszer a hálásak és emlékezők meleg gondolata, mely elköltözött kedves lelkeknek muzsikál.”

Benkő András hozzánk intézett leveleinek közzétételével a *Székesly Útkereső* főszerkesztője „a hálásak és emlékezők meleg gondolatával” fejezi ki utólagos köszönetét lapunk ügybuzgó munkatársának, zeneéletünk kimagasló és pótolhatatlan képviselőjének.

\*